

Työllisyysalueen muodostaminen/TE24-uudistus

Kaupunginhallitus 12.06.2023 § 147

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Tuija Telén
Valmistelija: Elinvoimapäällikkö Satu Nikkilä

Valtioneuvosto on antanut lain työvoimapalveluiden järjestämisestä. (L 380/2023) Laki on astunut voimaan osittain huhtikuussa 2023. Kokonaisuutena lakia sovelletaan 1.1.2025 lukien. Lain tarkoituksena on mm. siirtää työvoimapalvelut kuntien vastuulle.

Lain voimaan astuneen 12 § mukaan kunta voi järjestää kunnan järjestämisvastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhdessä jonkin toisen tai useamman muun kunnan kanssa siten, että alueen työvoiman määrä on yhteensä vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen tulee muodostaa maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue. Kunnan työvoiman määrällä tarkoitetaan Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastoon perustuvaa kunnan työllisten ja työttömien yhteismäärää.

Voimaan astuneen 13 § mukaan työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä. Kuntien on kyseessä olevan lain mukaisesti sovittava yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta ja ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle 31.10.2023 mennessä. Työllisyysalueen muodostavien kuntien on myöskin toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle sopimus yhteisestä toimintatavasta, jolla ko. kunnat hoitavat yhdessä TE-palvelut.

Karkkilan kaupunki on käynyt keskusteluja yhteisen työllisyysalueen muodostamisesta Lohjan kaupungin kanssa ja keskusteluja on käyty viimeksi 2.6.2023. Yhteisen työllisyysalueen (Lohja ja Karkkila) muodostamiseen liittyvä pykälä tuodaan kaupunginhallituksen päätettäväksi 26.6.2023.

Ehdotus: Kaupunginjohtaja Tuija Telén

Kaupunginhallitus päättää merkitä tilannekatsauksen tiedokseen.

Päätös: Hyväksyttiin.

Merkittiin, että elinvoimapäällikkö Satu Nikkilä oli asiantuntijana pykälän käsittelyn aikana klo 17.05 - 17.49.

Kaupunginhallitus 26.06.2023 § 174
272/14.00.01/2023

Esittelijä:
Valmistelija:

Kaupunginjohtaja Tuija Telén
Elinvoimapäälikkö Satu Nikkilä

Asiaselostus

Valtioneuvosto on antanut lain työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023). Laki on astunut voimaan osittain huhtikuussa 2023. Kokonaisuutena lakia sovelletaan 1.1.2025 lukien. Lain tarkoituksena on mm. siirtää työvoimapalvelut kuntien vastuulle.

Voimaan astuneen lain 12 §:n mukaan kunta voi järjestää kunnan järjestämisvastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhdessä jonkin toisen tai useamman muun kunnan kanssa siten, että alueen työvoiman määrä on yhteensä vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen tulee muodostaa maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue. Kunnan työvoiman määrällä tarkoitetaan Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastoon perustuvaa kunnan työllisten ja työttömien yhteismäärää.

Voimaan astuneen lain 13 §:n mukaan työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä.

Kuntien on kyseessä olevan lain mukaisesti sovittava yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta ja ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle 31.10.2023 mennessä. Työllisyysalueen muodostavien kuntien on myös toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle sopimus yhteisestä toimintatavasta, jolla ko. kunnat hoitavat yhdessä TE-palvelut. Valtioneuvostolla on viimekätinen toimivalta päättää työllisyysalueista, jos kunnat itse eivät pääse sopimukseen edellytykset täyttävistä alueista. Valtioneuvosto voi myöntää poikkeuksen järjestämisvastuulliselle taholle asetettavista vaatimuksista voimaannpanolaissa säädettävillä edellytyksillä. Kuntien, jotka muodostavat työllisyysalueen, on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle sopimus yhteisestä toimielimestä tai kuntayhtymän perussopimus 31.10.2023 mennessä.

Kuntalain 8 §:n mukaan viranomaiselle kuuluvaa toimivaltaa käyttää järjestämisvastuussa oleva taho eli yhteistoiminnassa järjestetyissä palveluissa vastuukunta tai kuntayhtymä. Työvoimapalvelujen järjestämisestä annetun lain mukaan tästä voidaan sopia myös toisin.

TE-palveluiden uudistuksen tavoitteena on vahvistaa työllisyyttä ja lisätä työ- ja elinkeinopalvelujen saatavuutta ja vaikuttavuutta tuomalla palvelut lähemmäksi asiakasta sekä kytkemällä palvelut osaksi laajaa kuntaekosysteemiä. Näin voidaan myös tukea alueiden kilpailukykyä ja elinvoimaa. Palveluiden tulee olla yhteensopivia kuntien elinvoima- ja osaamispalveluiden sekä hyvinvoinnin ja kotoutumisen edistämisen palvelujen kanssa.

Palvelusuunnitelmassa on kuvattava, kuinka asiakaslähtöisyys ja vahvat lähipalvelut toteutuvat sekä millainen yhteys kunnan elinvoimaan TE-palveluille tulevaisuudessa on. Palvelusuunnitelmaan on liitettävä kuvaukset osaamisen varmistamisesta, osaavan työvoiman saatavuudesta/tarjonnasta sekä erilaisten koulutus- ja osaamispalveluiden

tarjonnan saatavuudesta. Lisäksi palvelusuunnitelmassa on kuvattava palveluiden vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta.

Työllisyyspalvelu-uudistus on kunnille uusi valtionosuustehtävä, joissa siirtyvät palvelut rahoitetaan vuosittain tarkistettavilla valtionosuuksilla. Työttömyysturvamenoihin liittyvät kuntien maksuosuudet muuttuvat ja vuoden 2025 alusta lähtien kuntien työttömyysturvamenot määräytyvät työttömänä olleiden työnhakijoiden perusteella. Työttömyysturvamenot tulevat kasvamaan huomattavasti nykyisestä, sillä kunnan vastuu työttömyysturvamenoista alkaa paljon nykyistä aiemmin. Valtio kompensoi työttömyysturvasta aiheutuvia kustannuksia poikkileikkaustilanteessa.

TE-palveluiden uudistamisessa yhtenä tarkasteltavana seikkana on hankinnat. Palveluina hankitaan muun muassa työvoimakoulutusta, valmennuksia, asiantuntija-arviointoja sekä muutosturvakoulutusta. Kunnat vastaavat vuoden 2025 alusta alkaen millaisia palveluhankintoja työllisyysalueella tehdään ja millaisia palveluita on tarpeen hankkia laajemmin.

Palveluhankintoja suunniteltaessa on tarpeen kiinnittää huomiota, miten yhteishankinnat palvelevat työllisyysalueen/työllisyysalueiden yleisiä tarpeita ja työvoiman liikkuvuutta sekä toisaalta kuinka paljon kunnille jää mahdollisuutta hankkia palveluita kohdennetusti omien kuntalaisten palvelutarpeen mukaisesti.

Palveluiden kuntakohtaisia kustannusvaikutuksia ei voida vielä tehdä luotettavasti. Suuntaa antavat kustannukset voidaan laskea siinä vaiheessa, kun tiedetään muun muassa mitä palveluita on tarkoitus tuottaa työllisyysalueen kesken, miten palveluhankintoja tehdään, tarjotaanko palveluita yhdessä eri työllisyysalueiden kanssa ja onko työllisyysalueella tai maakunnallisesti tulossa keskitettäviä palveluita. Kustannuslaskelmiin vaikuttaa myös millä kriteerein kuntien osuudet kustannuksista lasketaan. Nämä asiat ovat vielä selkeyttämättä.

Karkkilan kaupunki on panostanut työllisyyspalveluihin palkkaamalla työllisyyskoordinaattorin sekä työllisyydenhoidon verkostossa toimii myös kaupungin maahanmuutto- ja nuorisopalvelut sekä työllisyydenhoidon näkökulmasta koko kaupungin organisaatio.

Karkkila toivoo työllisyysalueelta kuntien osaamisvahvuuksien hyödyntämistä, lähipalvelun turvaamista ja kuntien erityispiirteiden huomioimista yli kuntarajojen. Lähipalvelut ja kuntien omat paikalliset ratkaisut luovat elinvoimaisuutta, houkuttelevuutta ja pitovoimaa. Näillä ei ole työvoiman liikkuvuutta heikentävää vaikutusta vaan se vahvistaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken.

Hankintojen osalta Karkkila toivoo, että jokainen kunta pystyy jatkossa reagoimaan niin henkilö- kuin yritysasiakkaiden tilanteeseen myös itsenäisesti oman rahoituksen puitteissa ja näin tuottamaan tai ostamaan palveluita räätälöidysti. Tämä edellyttää työllisyysalueen kesken hyvää yhteistä ymmärrystä ja kuntakohtaisten ratkaisujen mahdollistamista.

Karkkilan kaupunki on keskustellut Lohjan kaupungin kanssa mahdollisuudesta perustaa yhteinen työllisyysalue, jonka vastuukuntana Lohjan kaupunki toimisi.

Palvelujen järjestämisestä vastaavana yhteisenä toimielimenä ja työllisyysalueen työvoimaviranomaisena tulisi toimimaan Lohjan kaupungille perustettava Työllisyys- ja elinkeinojaosto, joka toimisi

Kaupunkikehitysjaoston alaisuudessa. Jaostossa olisi jäseniä niin Karkkilan että Lohjan kaupungista.

Karkkilan kaupungin työvoimapohja on 3 980 ja Lohjan kaupungin 21 411 henkilöä.

Mahdollisessa yhdessä laadittavassa yhteistoimintasopimuksessa sovitaan ainakin seuraavista asioista:

- sopimuksen osapuolet
- sopimuksen tarkoitus
- hallinnon ja päätöksenteon järjestäminen
- toimielimen kokoonpano ja jäsenten valitseminen
- otto-oikeus
- henkilöstö
- talous ja hallinto
- asiakkailta perittävät maksut
- sisäinen valvonta ja riskienhallinta
- kalusto ja varusteet
- kiinteistöt
- tietoturva
- asiakastietojen käsittely
- asiakirjahallinta
- muut sopimukset
- yhteistoiminnan kehittäminen
- sopimuksen muuttaminen
- vahingonkorvausvastuu
- erimielisyyksien ratkaiseminen
- sopimuksen voimassaoloaika ja irtisanominen

Ehdotus: Kaupunginjohtaja Tuija Telén

Kaupunginhallitus päättää

- 1) merkitä tiedoksi neuvottelujen tilanteen,
- 2) jatkaa neuvotteluja Lohjan kaupungin kanssa yhteisen työllisyysalueen muodostamiseksi,
- 3) että mahdollinen osapuolten välinen yhteistyösopimus tuodaan kaupunginhallitukselle elokuun 2023 aikana sekä
- 4) saattaa asia kaupunginvaltuuston tiedoksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

Merkittiin, että elinvoimapäällikkö Satu Nikkilä oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana klo 18.10 - 18.30.

Pykälän jälkeen pidettiin kokoustauko klo 18.31 - 18.46.